

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"

Посохов І.М.

Методичні вказівки
до виконання курсового проекту зі спеціальності
292 «Міжнародні економічні відносини»
з дисципліни «Ризик-менеджмент у міжнародному бізнесі»

Рецензент: д.е.н., професор Дюжев В.Г.

Затверджено на засіданні кафедри
організації виробництва та управління
персоналом

Протокол № 8 від 23.03. 2017 р.

Харків 2017 рік

Методичні вказівки до виконання курсового проекту зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» з дисципліни «Ризик-менеджмент у міжнародному бізнесі» / Укладач проф. Посохов І.М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017. – 12 с.

Методичні вказівки

Курсовий проект студента – це науково-практичне дослідження обраної теми і оформлюється відповідно до вимог, прийнятих в НТУ «ХП».

Курсовий проект з дисциплін професійного спрямування як одна з основних і ефективних форм самостійної роботи студентів є важливим етапом підготовки бакалаврів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Мета курсового проекту полягає в поглибленні та закріпленні теоретичних і практичних знань, отриманих студентом в процесі вивчення дисципліни «Ризик-менеджмент у міжнародному бізнесі». Виконання курсового проекту дозволяє визначити і оцінити ступінь засвоєння теоретичного матеріалу та вміння застосовувати теорію при вирішенні конкретних практичних ситуацій.

У процесі виконання курсового проекту студент повинен отримати навички самостійної роботи з різними сучасними інформаційними джерелами з обраної теми (наукова і періодична література, законодавчо-нормативна база з досліджуваної проблеми (в тому числі внутрішні нормативні документи організації), дані статистичної та бухгалтерської звітності, матеріали, розміщені в Інтернеті тощо) і аналізу конкретних виробничих ситуацій. Виконання курсового проекту дозволить студенту глибше вивчити основні питання професійного спрямування та на підставі цього робити самостійні висновки і прогнози.

У курсовому проекті студент повинен всебічно і глибоко розкрити зміст теми, показати знання літературних джерел. Зміст проекту має відповідати плану, який, в свою чергу, повинен розкривати суть даної теми, її внутрішню структуру і логіку дослідження.

Зміст теоретичного розділу курсового проекту має відповідати сучасному рівню розвитку економічної науки. Студент повинен глибоко і всебічно висвітлити актуальність проблеми. Якщо в економічній літературі немає єдиної точки зору з питань, які досліджує студент, то в цьому випадку слід привести думки кількох авторів, критично їх оцінити і викласти свої погляди з даного питання. Це допоможе глибше засвоїти матеріал.

Аналітичний розділ студент виконує на підставі зібраної інформації.

Рекомендації, пропозиції, прогнози та заходи щодо вдосконалення досліджуваної проблеми можуть бути розроблені студентом як самостійно, так і на підставі вивчення та узагальнення передового досвіду, освітленого в літературних джерелах. Вони повинні бути обґрунтованими, реальними, мати теоретичну і практичну цінність.

Обсяг курсового проекту повинен бути в межах 35-40 сторінок стандартного формату.

Головна вимога до написання курсових проектів – це самостійність, особиста ініціативність, творчий підхід до написання курсового проекту та його плану.

У методичних вказівках наведено тематику курсового проектування, яка має бути використана при написанні курсових проектів. Кожен студент, автор курсового проекту, може на свій розсуд, проконсультувавшись з викладачем, сформулювати зміст роботи.

Номер варіанта курсового проекту повинен відповідати номеру студента за списком в журналі групи або має бути узгодженим з викладачем.

Критерії оцінки курсових проектів

Підсумкову, диференційовану оцінку курсового проекту визначає комісія, що призначається кафедрою.

1. Курсовий проект не допускається до захисту і повертається на доопрацювання, якщо:

- роботу представлено на кафедру (на перевірку) для рецензування з порушенням термінів, встановлених кафедрою (викладачем, який викладає цю дисципліну);

- робота написана на тему, що не включена до переліку тем курсових проектів з даної дисципліни або не узгоджена з викладачем;

- робота виконана не самостійно;

- структура і логіка побудови плану роботи не відповідає вимогам і темі курсового проекту;

- курсовий проект не зброшурований (тобто листи не скріплені).

2. В процесі оцінки враховується ряд важливих показників якості курсового проекту, а саме:

- чіткість формулювання мети і завдання курсового проекту, складність досліджуваних у роботі проблем, відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми; широта і адекватність методологічного апарату; якість критичного огляду літературних джерел, наявність наукової полеміки, посилань на літературні джерела і визначення власної думки студента-учасника курсового проекту;
- системність і глибина аналізу статистичних та фактичних матеріалів, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, наявність і якість ілюстративних матеріалів в тексті роботи, використання економіко-математичних методів, соціологічних та інших досліджень;
- наявність і логічний зв'язок заходів, пропонованих для вирішення досліджуваної проблеми в роботі з проведеним аналізом фактичних і статистичних матеріалів, їх актуальність.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів щодо підготовки курсових робіт фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів щодо підготовки курсових робіт фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

Рейтингова оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			Позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90–100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> – глибоке знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових літературних джерелах; – вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; – вміння проводити теоретичні розрахунки; – відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; – вміння розв'язувати складні практичні задачі 	відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82–89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> – глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений дисципліною; – вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; – вміння розв'язувати складні практичні задачі 	відповіді на запитання містять певні неточності
75–81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> – міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; – вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; – вміння розв'язувати практичні задачі 	– невміння використовувати теоретичні знання для розв'язування складних практичних задач
64–74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> – знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; – вміння розв'язувати прості практичні задачі 	<ul style="list-style-type: none"> – невміння давати аргументовані відповіді на запитання; – невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; – невміння розв'язувати складні практичні задачі

60–63	Е	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> – знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, – вміння розв'язувати найпростіші практичні задачі 	<ul style="list-style-type: none"> – незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни; – невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; – невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35–59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	додаткове вивчення матеріалу дисципліни може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом	<ul style="list-style-type: none"> – незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; – істотні помилки у відповідях на запитання; – невміння розв'язувати прості практичні задачі
<35	F (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	–	<ul style="list-style-type: none"> – повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу; – істотні помилки у відповідях на запитання; – незнання основних фундаментальних положень; – невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Тематика курсових проектів

1. Дослідження алгоритму проведення економічної оцінки ризику.

Література: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

2. Вибір та обґрунтування заходів мінімізації ризику.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

3. Аналіз ризику, як інструменту регулювання економічних відносин.

Література: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

4. Дослідження ризиків невиконання контрактів.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

5. Дослідження ризиків посилення конкуренції.

Література: [1], [2], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

6. Дослідження відносної оцінки ризику на основі аналізу фінансового стану.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

7. Поєднання вигоди, ризику і досвіду як головний чинник вибору оптимальної форми міжнародного бізнесу.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

8. Аналіз становлення сучасної системи ризик-менеджменту.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

9. Дослідження концепції національного суверенітету і її зв'язок з ризиками міжнародних операцій.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

10. Дослідження науки та методології управління ризиком.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

11. Аналіз використання міжнародних стандартів ризик-менеджменту на вітчизняних підприємствах.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

12. Відмінність хеджування від інших методів передачі ризику.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

13. Аналіз інтегральних і спеціальних рейтингів ризиків.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

14. Особливості методики "Delphi" в проведенні експертних оцінок в рейтингах.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

15. Побудова дерева подій, методика, приклад оцінки ризику.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

16. Дослідження сучасних способів управління професійними ризиками.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

17. Дослідження методу «події-наслідок», його переваг і недоліків.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

18. Аналіз використання міжнародного валютного ринку для управління валютними ризиками.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

19. Аналіз структури рейтингів «BERI» і «Credit Risk International».

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

20. Аналіз сучасного розвитку ризик-менеджменту в Україні.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

21. Аналіз сучасного страхового ринку: поняття, структура, принципи функціонування.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

22. Сучасна інформація, як джерело невизначеності і ризику.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

23. Сучасна підготовка фахівців ризик-менеджерів.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

24. Дослідження сучасних наукових шкіл ризик-менеджменту.

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

25. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку ризик-менеджменту у світі (на прикладі країни).

Література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [13], [14], [15], [16], [17], [18], [19], [20].

Рекомендована література

1. Амеліна І.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / І.В. Амеліна. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 256 с.

2. Андросова Т. В. Міжнародні організації / Т. В. Андросова, В. О. Козуб. – Харків : ХДУХТ, 2006. – 263 с.

3. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для студентів спеціальності 292 „Міжнародні економічні відносини”, укладач д.е.н., проф. Посохов І.М. – НТУ «ХПІ», 2016. – 193 с.

4. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство: кол. монографія / За ред. І. М. Посохова, П. Г. Перерви, О. Д. Матросова, В. Г. Дюжева, В. О. Матросової. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – 450 с.

5. Посохов І. М. Теоретичні та практичні аспекти управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов. – Харків.: ПВПП «Слово», 2014. – 499 с.\

6. Посохов І.М. Управління ризиками промислових підприємств: навчальний посібник / І. М. Посохов, В.Г. Дюжев. – Харків: НТУ «ХПІ», 2015. – 220 с.

7. Посохов І. М. Операційні ризики: управління та основні напрями зниження / І. М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості

(збірник науково-практичних статей). Харків: УДАЗТ. – 2012. – № 37. – С. 229-233.

8. Посохов І. М. Аналіз змісту поняття ризик і наукові підходи щодо визначення сутності ризику / І. М. Посохов // Вісник НТУ «ХПІ». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – Харків: НТУ «ХПІ». – 2012. – № 5. – С. 101-108.

9. Посохов І.М. Аналіз існуючих підходів до класифікації ризиків / І.М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості (збірник науково-практичних статей). – Харків: УДАЗТ. – 2012. – № 39. – С. 67-75.

10. Посохов І.М. Дослідження факторів ризиків корпорацій / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – Харків: Харківський національний економічний університет, 2012. – № 8. – С. 207-211.

11. Посохов І.М. Методичне забезпечення управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов // Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції «Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу». – Суми: ТОВ «ДД «Папірус», 2012. – С. 211-213.

12. Термінологічний словник з дисципліни „Міжнародні економічні відносини” для студентів спеціальності „Міжнародні економічні відносини”, укладач Посохов І.М. – Харків, НТУ "ХПІ", 2016 р. – 27 с.

13. Посохов І.М. Класифікація методів управління фінансовими ризиками корпорації / І. М. Посохов // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції . – Харків, 2012. – С. 146-149.

14. Посохов І.М. Побудова системи та розробка механізму управління внутрішніми ризиками взаємодії корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Економіка». – 2015. – Випуск 2 (46). – С. 113-221.

15. Посохов І.М. Дослідження ризиків та розробка напрямів вдосконалення управління ризиками корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов // Вісник НТУ «ХПІ». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – 2015. – № 59. – С. 130-134.\

16. Посохов І.М. Заходи щодо розвитку управління внутрішніми ризиками взаємодії корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов // Promising problems of economics and management: Collection of scientific articles. – Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2015. – 500 p. (p. 279-282).

17. Посохов І.М. Дослідження ризиків та розробка заходів зі зниження ризиків промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов, Ю.В. Жадан // Бізнес Інформ. Харківський національний економічний університет. – 2015. – № 11. – С. 176-181.

18. Посохов І.М. Дослідження існуючих наукових підходів до визначення категорій «ризик», «управління» та «управління ризиками» / І. М. Посохов, Ю.В. Жадан // Бізнес Інформ. Харківський національний економічний університет. – 2015. – № 12. – С. 26-32.

19. Посохов І.М. Дослідження існуючих наукових підходів до класифікації ризиків промислових підприємств / І. М. Посохов // Економіка.

Фінанси. Право. – Київ: аудиторська фірма «Аналітик» спільно з Академією муніципального управління. – 2016. – № 1. – С. 42-48.

20. Посохов І.М. Дослідження державної політики регулювання ризику в країнах ЄС / І. М. Посохов // Економіка. Фінанси. Право. – Київ: аудиторська фірма «Аналітик» спільно з Академією муніципального управління. – 2016. – № 2. – С. 8-12.